

ІННОВАЦІЙНІ ЧИННИКИ СТАЛОГО РОЗВИТКУ НАЦІОНАЛЬНИХ ЕКОНОМІК

¹ Вінницький національний технічний університет

Анотація

Досліджено чинники сталого економічного розвитку, обґрунтовано необхідність і доцільність переходу людства до моделі сталого економічного розвитку, основою якого виступає інноваційна діяльність.

Ключові слова: підприємство, фінансовий стан, горизонтальна інтеграція, вертикальна інтеграція, дебіторська заборгованість, факторинг, форфейтинг.

Abstract

Has been investigated the factors of sustainable economic development. Necessity and feasibility of humanity's transition to a sustainable economic development model, the basis of which acts innovation activity were grounded.

Keywords: economic growth, innovation development model, sustainable economic development, sustainable development.

Вступ

Поступове вичерпання світових запасів природних ресурсів та погіршення екологічної ситуації - найважливіша економічна проблема глобального масштабу, яка спричинює необхідність переходу людства до моделі сталого розвитку. Глобальна, тому, що окремо взята країна з цією проблемою впоратися аж ніяк не в змозі. По-перше, тому що раціоналізація суспільного споживання призведе до зниження сукупного попиту на товари, що зумовить скорочення суспільного виробництва, а отже збільшення безробіття. По-друге, скорочення виробництва сприятиме вивільненню з реального обігу надлишкового капіталу, який шукатиме застосування і перетікатиме у ті сфери і країни, де він зможе принести його власникам найбільший прибуток. Такими країнами будуть ті, які відмовились від концепції сталого економічного розвитку й надалі йдуть шляхом забезпечення стійкого економічного зростання через заохочення сукупного споживання.

Метою статті обґрунтувати необхідність переходу людства до економічної моделі сталого інноваційного розвитку.

Результати дослідження

Г. Дейлі визначає сталий розвиток як гармонійний, збалансований і безконфліктний процес всієї цивілізації [1]. Для того, щоб вивільнені капітали не перекочувувалися у країни і сфери економічної діяльності, де високий прибуток можна отримати екстенсивним шляхом – через залучення у виробничий процес додаткових матеріальних природних ресурсів, капітал передусім економічно розвинених країн світу, а також держав, які прагнуть стати такими, має бути поставлений в умови, при яких у нього не буде альтернативи фінансуванню інноваційної діяльності – як основи сталого економічного розвитку. Уряди всіх країн, виходячи з головного завдання – забезпечення раціонального використання і споживання матеріальних природних ресурсів, мають синхронізувати заходи зі зменшення попиту на ресурсо- та енерговитратні технології, зниження шкідливих промислових викидів в атмосферу, скорочення випуску товарів, що шкодять здоров'ю людей тощо. Натомість, мають заохочувати виробництво інноваційних продуктів і технологій. «Щоб економічний розвиток став сталим процесом, наснага до праці та інновації мають доповнюватися відповідним обладнанням» [2, с.98].

Природно, що інвесторам більш ризиковано вкладати власні кошти в інноваційні проекти, у впровадження нових технологій, які забезпечують зменшення шкідливих викидів в атмосферу та є ресурсо- та енергозберігаючими, тому держава мусить сприяти та стимулювати інноваційний розвиток. Окрім того, всі нові блага, технології, обладнання, методи та способи виробництва повинні

перевіритися на інноваційність, виходячи з таких основних вимог до них:

- інновації не повинні наносити шкоди здоров'ю;
- інновації мають сприяти зменшенню забрудненості оточуючого середовища;
- інновації повинні забезпечити економне використання матеріальних природних ресурсів.

Недотримання цих вимог свідчатиме, що насправді пропоновані нові продукти є псевдоінноваціями, яких держава, що впроваджує модель сталого інноваційного розвитку економіки, не буде підтримувати. Ефект від інноваційної діяльності слід оцінювати виходячи з того, яку економію природних ресурсів приносить створена інновація і наскільки зменшиться завдяки неї забруднення оточуючого середовища.

Висновки

Економічний розвиток та підвищення конкурентоспроможності підприємств і товарів не повинні негативно відобразитися на довкіллі та здоров'ї людей. Тому всі інституції, а насамперед державна внутрішня і міжнародна політика, мають бути зорієнтовані на підвищення рівня свідомості, подолання людського егоїзму, жадібності й марнотратства, цілеспрямоване зниження споживання природних ресурсів заради збереження довкілля та турботи про краще задоволення потреб майбутніх поколінь. Людство має нарешті усвідомити існуючу обмеженість і вичерпність природних матеріальних ресурсів і те, що раціональне споживання природних ресурсів і бережне ставлення до довкілля – це реальна необхідність, вимога сьогодення задля збереження здоров'я і матеріального добробуту нинішніх і прийдешніх поколінь.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Дейлі Г. Поза зростанням. Економічна теорія сталого розвитку / Г. Дейлі // Пер. з англ.; Інститут сталого розвитку. – К. : Інтелсфера, 2002. – 312 с.
2. Потапенко В. Г. Стратегічні пріоритети безпечного розвитку України на засадах «зеленої економіки»: монографія / В. Г. Потапенко; [за наук. ред. д.е.н., проф. Є. В. Хлобистова]. – К. : НІСД, 2012. – 360 с.

Віталій Володимирович Зянько – доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри фінансів, Вінницький національний технічний університет, м. Вінниця, e-mail: fk.zank@gmail.com

Zianko Vitalii, Prof. dr hab., head of the Department of Finance, Vinnytsia national technical university, Vinnytsia, e-mail: fk.zank@gmail.com